

ASIA **Työvoimapolitiittista lausuntoa ei annettu määräajassa**

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille osoittamassaan 15.1.2018 päivätyssä kirjoituksessa arvostellut Keski-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimisto) menettelyä. Kantelija on arvostellut omaehtoisen koulutuksen selvittelyä koskevaa asiaa. Asian käsittely on kantelun mukaan viivästynyt, ja estänyt kantelijan palkkatuen ja työttömyysetuuden saamisen.

SELVITYS

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on antanut 12.4.2018 päivätyyn lausunnon, jonka liitteenä on Keski-Suomen TE-toimiston 23.3.2018 päivätty selvitys liitteineen.

Jäljennökset selvityksistä lähetetään ohessa kantelijalle tiedoksi.

TE-toimiston selvityksen mukaan kantelija oli laatinut 13.9.2017 TE-palvelujen Oma asiointi-verkkopalvelussa työllistymissuunnitelman, jossa hän oli ilmoittanut hakeneensa Jyväskylän aikuisopistolle pienkylmälaitteiden asennuksen osatutkintokoulutukseen, ja että päätöksen opiskelupaikasta pitäisi tulla viikon kuluessa. Kantelija ei kuitenkaan tämän jälkeen välittömästi ilmoittanut TE-toimistoon opiskelupaikan saamisesta ja opintojen aloittamisesta, vaan tieto opinnoista oli tullut TE-toimistoon vasta marraskuussa 2017 työhönvalmennuksen palautteessa.

TE-palveluihin oli 15.11.2017 klo 18.30 saapunut sähköinen palkkatukihakemus, jossa yritys haki palkkatukea kantelijan palkkaamiseksi 15.11.2017 alkaen. Kantelijalle oli soitettu TE-toimistosta 17.11.2017 palkkatukihakemukseen liittyen ja kerrottu, että palkkatukea ei voida myöntää, sekä informoitu kielteisen päätöksen perusteista. Kantelijan kanssa oli sovittu, että hän keskustelelee työnantajan kanssa jatkosta ja ilmoittaa asiasta TE-palveluihin. Kantelija oli soittanut 21.11.2017 TE-palvelujen yhteiseen valtakunnalliseen puhelinpalveluun ja kertonut sopineensa työnantajan kanssa, että palkkatukea haetaan uudelleen ja että työ voisi alkaa kahden viikon kuluessa. Samana päivänä klo 17.51 TE-palveluihin oli saapunut sähköinen palkkatukihakemus, jossa yritys haki palkkatukea kantelijan palkkaamiseksi 4.12.2017 alkaen. Keski-

Suomen TE-toimistosta oli 22.11.2017 aamupäivällä soitettu kantelijalle, joka oli kertonut olleensa muutaman päivän kokeilemassa työtä ja viimeisen tutustumispäivän olleen 10.11.2017.

Kansaneläkelaitokselta oli 22.11.2017 saapunut pyyntö työvoimapoliittisesta lausunnosta 30.10.2017 alkaen. TE-toimisto oli antanut kantelijalle 22.11.2017 työvoimapoliittisen lausunnon OA3 30.10.2017 alkaen, koska Kelalta saadun tiedon mukaan kantelija oli aloittanut kokopäiväisen, yli kaksi viikkoa kestävänsä työn. Keski-Suomen TE-toimiston asiantuntija oli soittanut 22.11.2017 kantelijalle palkkatukihakemuksesta ja Kelan lausuntopyyntöstä, jolloin kantelija oli kertonut olleensa töissä yrityksessä 30.10.2017 alkaen. Lisäksi TE-toimisto oli saanut työhönvalmennuksen palautteesta tiedon kantelijan opiskelusta, ja tästä syystä TE-toimisto oli pyytänyt 22.11.2017 kantelijalta 6.12.2017 mennessä kirjallista selvitystä 15.9.2017 aloitetuista opinnoista. Palkkatukihakemukseen oli tehty 23.11.2017 kielteinen päätös.

Selvityksen mukaan kantelija ei palauttanut häneltä opiskelusta pyydettyä selvitystä määräaikaan mennessä. Selvityspyyntö avattiin uudelleen vastattavaksi 14.12.2017, ja kantelija antoi selvityksensä 15.12.2017.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri käsittelee hänelle osoitettuja kirjallisia kanteluja ja viranomaisten ilmoituksia. Lain 4 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menettelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta.

Oikeuskanslerilla ei ole toimivaltaa puuttua viranomaisten tai tuomioistuinten toimi- ja harkintavaltansa rajoissa tekemiin päätöksiin tai muuttaa niitä.

Palkkatukea koskeva asia

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 7 luvun 1 §:n mukaan palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu tuki, jonka työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää työnantajalle palkkauskustannuksiin. Palkkatuetun työn tarkoituksena on parantaa työttömän työnhakijan ammatillista osaamista ja edistää työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Lain 7 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan palkkatukea ei myönnetä, jos työsuhde, jota varten tuki on tarkoitettu, on alkanut ennen kuin tuen myöntämisestä on tehty päätös.

Selvitysten mukaan yritys oli hakenut 15.11.2017 sähköisellä hakemuksella palkkatukea kantelijan osalta. Hakemuksen mukaan työsuhde oli alkanut 15.11.2017. TE-toimisto oli 17.11.2017 hylännyt palkkatukihakemuksen, koska työsuhde oli alkanut ennen kuin hakemus oli käsitelty ja ratkaistu. Yritys oli hakenut uudelleen kantelijan osalta palkkatukea 21.11.2017. Hakemuksen mukaan työsuhde olisi alkanut 4.12.2017. TE-toimisto oli 23.11.2017 hylännyt hakemuksen, koska URA-asiakastietojärjestelmän merkintöjen mukaan kantelija ei ollut työtön.

Palkkatukea koskevissa päätöksissä on liitteenä oikaisuvaatimusosoitus. Palkkatuen myöntämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta vaatimalla oikaisua päätöksen tehneeltä TE-toimistolta siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 14 luvun 1 §:ssä säädetään.

Opiskelua koskevan asian selvittäminen

Työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 10 §:n (1001/2012) mukaan päätoimisella opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen. Rajoitus koskee myös päätoimisen opiskelun lomajaksoja. Pykälän 2 momentin mukaan päätoimisina pidetään muun muassa 1) opintoja, joiden tavoitteena on ammattikorkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon taikka yliopistossa suoritettavan alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen; 3) muita kuin 1–3 kohdassa tarkoitettuja ammatillisia valmiuksia antavia opintoja, joiden opintosuunnitelman mukainen laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä, kolme opintoviikkoa tai 4,5 osaamispistettä opiskelukuukautta kohti; sekä 4) muita kuin 1–3 kohdassa tarkoitettuja opintoja, joiden opetusohjelman mukainen laajuus on keskimäärin vähintään 25 viikkotuntia. Pykälän 2 momenttia on sittemmin muutettu laeilla 906/2017 ja 552/2018.

Työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan työ- ja elinkeinotoimisto tai työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus antaa työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiisista edellytyksistä Kansaneläkelaitosta ja työttömyyskassaa sitovan lausunnon siten kuin 11 luvun 4 §:ssä säädetään.

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut asetuksen 1556/2016 työvoimapolitiin lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista. Asetuksen 1 §:ssä säädetään, että työttömyysturvalain (1290/2002) 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu työvoimapolitiin lausunto tulee antaa ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin 30 päivän kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut lausunnon antamiseksi tarpeellisen selvityksen tai kun määräaika selvityksen antamiseen on päätynyt.

ELY-keskuksen lausunnon mukaan TE-toimiston oli tullut viipymättä selvittää kantelijan työttömyysturva-oikeus, kun TE-toimisto oli saanut tiedon kantelijan opinnoista ja mahdollisesta työllistymisestä 7.11.2017 päivätystä työhönvalmennuksen palautteesta. TE-toimiston on tullut selvittää ja ratkaista, ovatko kantelijan opinnot päätoimisia ja sivutoimisia.

TE-toimisto on viitannut kantelijan kantelussaan kertomaan, jonka mukaan kantelijalle oli soitettu Keski-Suomen TE-toimistosta marraskuun puolivälin tienoilla ja puhelun aikana oli selvitetty syyskuussa alkaneeseen koulutukseen liittyvät asiat. TE-toimiston tietojärjestelmästä ei löydy merkintää kantelijan ilmoittamasta keskustelusta.

Selvitysten mukaan kantelijalle oli 16.1.2018 annettu työvoimapolitiin lausunto OM6, jossa hänet oli katsottu päätoimiseksi opiskelijaksi ajalla 15.9. – 15.12.2017. Kantelija ei ollut palauttanut 15.12.2017 antamansa selvityksen liitteeksi pyydettyä Oppilaitoksen selvitys opiskelusta -lomaketta, jonka vuoksi TE-toimistolla ei ollut tietoa opintojen kokonaislaajuudesta. Kantelijalle oli 16.1.2018 annettu myös työvoimapolitiin lausunto OA1, jonka mukaan työttömyysetuuden maksamiselle ei ollut työvoimapolitiin estettä 16.12.2017 alkaen. Kantelijan opintojen oli katsottu päättyneen 15.12.2017 ja hän oli lomautettuna toistaiseksi työstään yrityksessä 27.11.2017 alkaen. Kantelija oli toimittanut 17.1.2018 oppilaitoksen todistuksen opintojen kokonaislaajuudesta ja pyytänyt oikaisua annettuun OM6-lausuntoon. TE-toimisto oli katsonut opinnot uuden selvityksen perusteella sivutoimisiksi ja antanut 17.1.2018 myönteisen työvoimapolitiin lausunnon 15.9.2017 alkaen.

TE-toimiston selvityksen mukaan kantelijan opiskeluasian selvittämisen viivästyminen oli johtunut ensinnäkin siitä, ettei kantelija ollut ilmoittanut opiskelun alkamisesta, ja toiseksi siitä, ettei hän ollut vastannut ensimmäiseen asiasta tehtyyn selvityspyyntöön määräajassa. Kantelijan annettua selvityksensä 15.12.2017 työttömyysturva-asian käsittely oli kestänyt pidempään kuin säädetty 30 päivää eli 32 päivää vuodenvaihteen ruuhkasta johtuen. Työttömyysturva-asian käsittely ei ollut estänyt palkkatuen myöntämistä, vaan palkkatukihakemuksiin annetut kielteiset päätökset olivat johtuneet muista syistä. Lisäksi TE-toimisto on todennut, että mikäli palkkatuen myöntämisen muut edellytykset olisivat kantelijan kohdalla täyttyneet, hänen opintojaan koskeva selvitys olisi käsitelty kiireellisesti. Työttömyysturvan asiantuntija-käsittely oli ruuhkautunut vuodenvaihteessa 2017-2018. Osittain viive johtui määrällisestä kausivaihtelusta sekä osittain henkilöresurssien hetkellisestä vajauksesta ja henkilövaihdoksista. Käsittelyaikaa oli seurattu tarkasti. Työttömyysturvan asiantuntijalausuntoja tekevän asiantuntijaryhmän henkilöresurssointia oli vahvistettu, kun eläköityneen työntekijän tilalle oli saatu rekrytointi päätökseen tammikuun alussa. Lisäksi asiantuntijaryhmää oli täydennetty palkkatukivaroin työllistetyillä. Käsittelyajan saamiseksi takaisin lakisääteiseksi oli tehty myös ylitöitä. TE-toimisto on pahoitellut viivettä kantelijan työttömyysturva-asian käsittelyssä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Saadun selvityksen mukaan työvoimapolitiittiset lausunnot oli kantelijan asiassa annettu 32 päivän kuluttua hänen antamastaan selvityksestä. Asetuksessa säädetty 30 päivän määräaika on siten ylittynyt kahdella päivällä. TE-toimiston selvityksessään esittämä syy viivästykselle eli asioiden käsittelyn ruuhkautuminen ei lähtökohtaisesti ole hyväksyttävä syy asetuksessa säädetyn määräajan ylittämiseen. Keski-Suomen TE-toimisto ei ole kantelijan osalta noudattanut asetuksessa säädettyä määräaikaa työvoimapolitiittisen lausunnon antamiselle.

TE-toimistossa on annetun selvityksen mukaan ryhdytty useisiin toimenpiteisiin lausuntojen antamiseksi määräajassa. Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että kiinnitän vastaisen varalle Keski-Suomen TE-toimiston huomiota velvollisuuteen antaa työvoimapolitiittiset lausunnot asetuksessa säädettyssä määräajassa.

Tässä tarkoituksessa lähetän päätökseni Keski-Suomen TE-toimistolle.

Päätös lähetetään tiedoksi Uudenmaan ELY-keskukselle.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Irma Tolmunen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
